

XIRINGUITO

Edwin Winkels
Xiringuito

Uitgeverij Podium
Amsterdam

DEEL I

FEBRUARI 1991

1

Soms ben ik het zat dat ze me weer ergens opensnijden. Dat ze onophoudelijk in me zitten te peuren om iets weg te halen wat hun niet bevalt. Dan lijkt het klaar te zijn en beginnen ze toch weer. Alsof ik een doodzieke patiënt ben met wie ze een beetje experimenteren, omdat zij het ook niet meer weten. Een amputatie daar, een nieuwe prothese hier. Even kijken of ik ervan opknop, en zo niet, dan zoeken ze iets anders.

Nu lig ik al jaren helemaal open, ik bloed aan alle kanten. De laatste maanden zijn ze begonnen de wonden te dichten, want ik moet wel op tijd klaar zijn, en onweerstaanbaar mooi, voor het belangrijkste bal van mijn leven. Ze hebben al mijn maten nauwkeurig opgemeten voor een oogverblindende galajurk die de ergste littekens zal verhullen, al geloof ik dat ze een deel van me uitdagend bloot zullen laten. Ik ben echt benieuwd, heb er ook wel zin in. En mocht ik me die dagen dan net wat minder voelen, dan zet ik me er gewoon overheen. Bovendien, goede make-up doet wonderen.

Maar als het bal ten einde is, de laatste tonen van de muziek van de heuvel dalen en over de zee wegdrijven, wat zal er dan van mij overblijven? Voor hoelang zal ik me nog goed voelen? Niet eens zo knop of mooi als op het gala, want van de rimpels win je het uiteindelijk toch niet, maar ik bedoel sterk, fit, gezond vooral, dat is toch wat we allemaal het belangrijkste vinden. Eén jaar, vijf jaar, tien jaar, voordat ze ontdekken dat deze hele operatie toch niet heeft opgeleverd wat ze ervan verwacht-

ten? En wat dan? Nog een keer onder het mes? Weer van die agressieve behandelingen? Daar pas ik voor.

Ik klaag niet, hoor, ik wil geen ouwe zeur lijken, dit is gewoon nodig, hier moet ik doorheen. Ik ben echt wel blij met hoe ze me nu weer op de been proberen te krijgen. Ik ben een behoorlijke tijd flink verwaarloosd, maar dat is niet mijn eigen schuld, voordat jullie mochten denken: het is je eigen verantwoordelijkheid, pas gewoon een beetje goed op jezelf. Echt, zelf kan ik niets ondernemen, ik lig hier maar te liggen en kan alleen maar toezien wat ze met me doen. Verzetten kan ik me ook nauwelijks. Af en toe, als er iets afbreekt, ontploft of instort, dan schrikken ze, beseffen ze dat ze iets niet goed hebben gedaan, maar dat is geen daad van rebellie van mijn kant. Het gebeurt gewoon. Zij hebben me opengesneden, uitgehold, geperforeerd, alsof een leger mollen onafgebroken in mijn lijf aan het graven is geweest, met die vreselijke klauwen waarvan de nagels echt pijn doen.

Au, roep ik dan, althans dat probeer ik, maar ik heb geen stem. Ik wil een hand optillen om te waarschuwen dat ik het niet meer trek, maar ik heb geen hand. Ik wil heftig met mijn hoofd schudden, maar ik heb helemaal geen hoofd, al zou je dat misschien niet zeggen als je mij nu zo hoort. En benen dan? Ren gewoon weg! Nee dus, onmogelijk.

Ik ben onmachtig, en dat is frustrerend. Het gaat over mij, maar er is niemand die naar mij luistert.

2

De groezelige geur van een geit verdrijft de walm van garnalenschalen, vissenkoppen, bleekselderij en prei die opstijgt uit de drie dampende pannen waarin chef-kok Simón zojuist is begonnen bouillon te trekken van de restanten van het week-einde. Pepe kijkt de bezoeker vies aan, onderdrukt de neiging om demonstratief een hand voor zijn neus en mond te houden. Voordat hij het woord tot de vreemdeling richt pakt hij een fles witte wijn en kiepert de helft ervan in een van de pannen, waar de alcohol bruisend het aroma versterkt en de stoom zich als een atoombompaddestoel onder het lage plafond verspreidt. Het soelaas is maar van korte duur, want zodra de aangenaam zurige prikkels uit Pepe's neus verdwijnen keert de stank van de ongenode gast terug.

Het is vroeg in de middag, de keuken net open, alle tafels zijn vrij, maar Pepe zal de man zeggen dat, ondanks dat het dinsdag is, er geen plaats is, dat alles is gereserveerd, ook op het terras. Of juist op het terras, want hij voelt de wind voor de vierde dag achtereen uit het westen waaien, vanuit de door auto's, mensen en bedrijven opgewarmde stad, en ook al is het pas februari, de zon zal de temperatuur aan de beschutte tafels makkelijk tot een graad of twintig doen stijgen. Zondag was het bomvol en werd hij er blij van iedereen in hemdsmouwen en t-shirt en sommige vrouwen zelfs met een mouwloze jurk urenlang aan zijn tafels te zien zitten. Op dagen als deze wint de winter het van de zomer.

Pepe moet er niet aan denken dat deze man straks zijn colbert zal uittrekken, onder de oksels zweetvlekken als stuwmeren zal openbaren en de subtiel naar saffraan ruikende rijst van de belendende tafel zal verpesten. De tafeltjes heeft hij dicht op elkaar gezet, zowel binnen als buiten, zoals altijd wanneer hij drukte verwacht.

Hij is gewend zich in een kleine ruimte te bewegen, zowel thuis als hier, al kost het met zijn forse omvang wel meer moeite dan voorheen. Nu echter komt dat lijf van hem goed van pas om de bezoeker de doorgang te belemmeren. Ze staan beiden in de doorloop van krap een meter breed die vanaf de straat naar de zaal loopt. Met zijn linkerhand doet Pepe het deksel weer op de pan in de langwerpige keuken die zichtbaar is voor iedereen en waar het gekletter van messen en lepels, het gesis van de pannen en de hitte van al het vuur, met talloze pitten van butaangas en een indrukwekkende grill met houtblokken als brandstof, de gasten al overweldigden voor ze aan tafel gaan zitten. De ruimte, die hij weigert een pijpenla te noemen, eindigt bij de glazen deuren die naar het terras openen, een houten vlonder die op wankel ogende poten een halve meter boven het strand staat. Helemaal aan het einde leidt een nog krakemikkiger trapje naar beneden, waar Pepe op de drukste dagen ook enkele stoelen en tafels in het zand zet; ruimte genoeg, want als er al badgasten zijn, dan liggen die verderop, zo dicht mogelijk bij het water.

Pepe is niet gek. De truc is om, vooral op zondagen, zo veel mogelijk mensen kwijt te kunnen in de zaal en op het terras. Soms klaagt een kniesoor die aan de vissoep zit over de rook van een sigaar van een andere gast die al klaar is met eten, maar dat is nog altijd aangener dan de lichaamsgeur van een oververhitte kantoorclerk, van wie Pepe vermoedt dat hij

een vrijgezel is die vanochtend dezelfde kleren heeft aange-trokken als gisteren en ze morgen weer zal aantrekken, en mis-schien zelfs overmorgen, om ze pas vrijdagmiddag naar zijn moeder te brengen voor een beurt in de wasmachine. Hij zou de man naar het kleine tweepersoonstafeltje tegen de rechter-muur kunnen verbannen waar niemand wil zitten omdat het naast de deur naar het toilet is. In principe mag hij niemand weigeren, Montse zou woedend op hem zijn als ze het zou ho-ren en dan zou ze met de riedel komen dat hijzelf nou niet be-paald de best verzorgde man van Barceloneta is.

Een jaar of twaalf geleden, toen hij net veertig was gewor-den, was ze hem *barriguita* gaan noemen. Hij vond het hele-maal niet lollig, ook al was het door het verkleinwoord teder bedoeld. Inmiddels is het eerder vleiend dan beledigend, want dat van hem is geen buikje meer maar een pens als een op-geblazen strandbal. Zolang hij bij het plassen zijn piemel nog kon zien dacht hij altijd dat het wel meeviel. Nu kan hij er niets meer aan veranderen, want op dieet gaan in je eigen restau-rant is als een priester die op de kansel pagina's uit de bijbel scheurt. En Montse moet gewoon niet klagen, hij hoeft er niet elke dag aan herinnerd te worden. Zij is trouwens zelf veel te mager, hij kan haar niet eens meer fatsoenlijk in de kont knij-pen. Zegt-ie nooit wat over.

Zijn omvang is ook de reden dat hij op drukke dagen zelf nauwelijks meer de bestelling opneemt, de ruimte tussen de stoelen is te klein om zich comfortabel tussen zijn gasten te begeven, al willen de trouwe eters altijd graag een praatje met hem maken en van hem weten welke vis hij hun die dag aan-beveelt, want de jonge obers vertrouwen ze niet.

Daarom heeft hij Marisol, zijn oudste dochter, uit de keuken gehaald en haar tegen haar zin tot gastvrouw gebombardeerd.

De havenarbeiders en kantoormensen, bijna allemaal mannen die in groepjes van drie tot zes voor het goedkope middagmenu komen, vonden dat een geslaagde actie, ondanks de verlegenheid van Marisol, die voor een meid van vijftientig wel wat lossier in de omgang zou mogen zijn. Had ze maar de helft van zijn vroegere, jeugdige jovialiteit geërfd, of een tiende van de babbelziekte van haar moeder, die op dit uur van de dag nog in huis bezig is en zich pas laat zien en vooral horen wanneer de zaak vol begint te lopen.

‘*Sí?*’ vraagt Pepe aan de bezoeker op een toon van: wat moet je hier. Stom van hem, dat hij er niet gelijk aan heeft gedacht: dit is niet pluis. Dit is geen eter. Hij heeft hem ook nooit eerder gezien. Een ambtenaar, ongetwijfeld. Het stijve colbert kreukt te ruim om zijn schouders, maakt hem door de donkerbruine kleur ouder dan de hooguit veertig jaar die hij moet zijn, zijn zwarte haar plakt op zijn hoofd, strak naar één kant gekamd om vroege kaalheid te verbergen, een truc die Pepe altijd droevig heeft gevonden. Zelf zag hij zijn hardos vanaf zijn vijftientigste razendsnel slinken, maar na een frustrerende proeftijd met miraculeuze lotions accepteerde hij dat tegen de slechte genen van zijn vader en opa niet te strijden was. Nu heeft hij alleen nog een plukje haar op elke slaap en François, de Belgische keukenhulp die hem af en toe probeert te overtuigen van de smaak en schoonheid van een absurd klein, ingewikkeld gerecht, liet hem eens een stripboek uit zijn land zien met een man die wel een beetje op hem lijkt en noemt hem sindsdien *señor* Lambique. Hij vermoedt dat dat een soort revanche is, want net als al het personeel noemt hij François met zijn hoogblonde sluike haar geen Fransuá, wat veel te moeilijk is, maar Tintín, al vanaf de allereerste dag dat de Belgische jongen zich aan de deur meldde, op zoek naar werk. Omdat er

twee zieken waren in de keuken mocht Kuifje direct beginnen, maar niet voordat Pepe zijn vaardigheid had getest door hem een ui te laten snipperen en een *tortilla* met aardappelen te laten bakken.

Een inspecteur, dat moet het zijn, hij heeft een aktetas bij zich. Zo'n type dat komt kijken of de hygiëne in het restaurant wel op orde is. Of er niet meer tafels en stoelen staan dan volgens vage regels toegestaan is. Alsof de gemeente of de regionale overheid dat nu nog wat zou interesseren, zich nog snel wil vergrijpen aan een langzaam stervende zwaan. Bovendien, driekwart van de restaurants hier heeft niet eens een licentie. Nooit gehad ook. Pepe daarentegen heeft zijn zaakjes altijd op orde gehad, al is dat vooral te danken aan zijn schoonmoeder, maar toch... Dan doe je de dingen zoals het hoort, en word je nog lastiggevalen.

Maar het zou wel vreemd zijn, een inspecteur. Ze komen niet vaak opdaven. Ze durven gewoon niet. Ze worden hier uitgekotst met een blik van walging, geweerd door een muur van desinteresse, verjaagd als ratten door de oma's die met een bezem uit de keuken komen stormen. Barceloneta is *territorio comanche*, en de enige wet die hier aan de rand van de wijk geldt is die van lekker eten, en wee degene die de gasten hun feestmaal ontnemt. Anderen komen voor een bezoek aan de badhuizen en de zwembaden. Soms voor een duik in zee, die besmeurd is met de vaak onzichtbare troep die de rivieren uit het binnenland met zich meesleuren.

Het is nooit een zee geweest om in te zwemmen. In de etalage van een reisbureau in de wijk ziet Pepe regelmatig foto's van een helderblauwe Middellandse Zee. Niet eens zo ver weg, al bij de Costa Brava is het water niet alleen blauw maar zelfs bijna doorschijnend, maar dat moeten getrukeerde foto's zijn,